

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XVII. NOVEMBRIS.

M. ANTONIO RVFFIN, Doctore Medico, Moderatore.

An Rabidis Mare?

1121

CORPVS tenetur animæ regimine, cum leges Naturæ valent amico; semper debito. Seder mens in cerebro ceu in folio trium adjuncta ministerio principum facultatum, quarum nulla absque aliarum detrimento præminet. Reginæ satellitio præfecti sensus externi priusquam internum moueant, corporeis mouentur ab objectis. Hic rerum imagines prout fascinat alias atque aliasdā inducere species sicque principi facultati mentitam de se effigiem referunt, nec satis nisi mentem ipsam, Circeis artibus, similem in ideam conuertant. Scilicet tanta est animam inter & corpus societas & vicinia, vt suam inuicem aditus secum communicent: sed illa si violant vel corpus animam *corruptum* & soporosis affectibus aniam præbebit caro, cataplesti, comati, quæ non frigida intemperiei debentur, vel anima corpus velut spiritale abripit & delirium excitat ex objectorum diuersitate metiendum. Cum vero spiritus cerebri influentes qualitate indebita alterantur, impurā inquinantur missione, inordinatā motione agitantur fit leuior desipientia: cum insiti à naturali statu defleunt grauior, in iis qui intra verba, verbis & operibus insaniant conspicua, grauissima quæ inducitur venenis, quorum nulla secundum qualitates elementorum talia æstimanda sunt; periculosissima quæ contactu per *placuna* quandoque sine putredine generatur & subsistit. Sic vbi impressa corpori per contagium Rabidi animalis maligna labe gliscit sensum atque sese insinuat in mentis penetralia fit illico dirum morbi genus *rabies*, cum serpsit altius *et periphras.*

CONTAGII modus vnus, non vna eademque ratio est: nunc enim refertur aëri vel aquæ *demulge* infamibus; *raparibus* *periphras*, insectis; stellarum maleficarum aspectu inquinatis; modo venenis in nobis sponte sua genitis, assumptis, extrā communicatis. Huius generis Rabies quidni contagiosum censebitur delirium? in qua quidem non semper delirant omnes, omnes tamen contra voluntatis nutum agunt ejusdemque contra imperium. Vt pestis vitali, sic animalis facultati hæc insensibilis aduersatur dissidio, suam quippe in cerebro primariam facit stationem, in corde secundariam: hinc animalis reipublicæ subditi tumultuariā seditione agitati se suosque fatigant, cum anxietate iracundia *periphras* confociatur; stupiditas, vigilia, somnus perturbatur, timor cæcus, contra consuetudinem *periphras* & lucis auersio peruersam imaginationem sequuntur, ita vt secum ipsi colloquantur & obmurmurent: vlcus etiam à morfu jamdiu consolidatum dolet & recrudescit, vertigine oculi rotant nonnunquam torui & conspectu horribiles, per vices distenduntur artus, corpus rubet & facies, in proximos expunt nec expuitione reciproca repercutitur ictus malitia magis quam in fascino: mores imitati ferarum hominem ex homine exuunt, allacrant, faciunt in quosvis, iis ne permittas digitum alioquin exocularum cyclopa experiere, amicos quoque dentibus impetunt. Spes est in angusto vbi in profundo insitum vulnus venas, arterias, nervos attingit insigniores: fatalius, cum siticulo si ac æstuantem aquam vnicui hominis potum refugiant, neque tamen hydrophobos omnes Rabidos putat; orci præforibus Cerberū canē canis ipse sub specie hominis mordebit proteritis qui fingunt & pumant. Omnium pariter turbat mentem malignum virus, iuuenis, senis, mulieris, puelli, dispositiones quas non inuenit facit; sibi sedem quærit humorem atrum & calidum corruptioni paratum semper, qui non dominabatur adauger: quandoque diutissime latitat in corpore & post annos quadraginta reuiuiscit: adeo infesta animalibus peculiaris hac adusta bilis corruptio, morfu vel contactu per saluam communicata, vt tali veneno attactus ipse Pater Philosophiæ insulsi caderet aquæ aut speculi aspectum ferre, quin etiam audire liqui-

MARE quod corpus corrumpit atque manifestius immutat, rectè in medicamentorum album venit si benè tractatur. Eamobrem siue conseruandæ sanitati, siue restituendæ plurimum valet; quod suo sale corpus alterat atque fugaci huius vapore maximas motiones concitat: hoc alimentum non est per quod cætera habent quod nutrant innocentius imò quod absolute nutriat? Suam Mare mutatur à sale potentiam quod nec est calidum, humidum, nec sicci, et si suo tempore sit omnia: succorū fermentationem promouet & impedit, venenorum *periphras* aliis veneno perniciosius, putredinem arceat & excitat, humorū ferocitatem frangit & exacuit, referat cutis meatus & occludit, cum Mercurio planeta congener bonus cum bonis, vector sanè & auriga qualitatū omnium, cuius si naturam nostri nullas dubio procul ab hoc admiseris amplius ignauas occultatum proprietatum causas: quicquid in mundo existit, auget & nutrit, ipsi inest interior quidam ignis in acido commorans elementū stellarum verè analogus, cuius ratione bilis atræ æstuantem vapores velut obtutu Medusæ congelant, virtute peruadit omnia, facultates mouet spiritusque torpidos ad actiones impellit: sed mistorum efficacitatem vincit, elementorum eludit energiam à quibus mole minuitur nunquam, aquæ humiditatem consumit, ignis ferociam sustinet, inter aquæ madorem & olei lentorem medium inficit vtriusque inimicitias componit, humidi primigenii cum aqueo vinculum arctissimum, ex quo longævitas præcipuum eruitur argumentum. Hinc vitæ conseruat lares, generationis opus iuuat, scabiosis, elephantiosis, scorbuticis, ictericis, hydropticis, melancholicis, lienosis, epilepticis, paralyticis apprimè accomodum.

ILLI *periphras* medendi artem exercent, qui positā affectione cuius causa ad vulgares primas qualitates referri nequit, continuo ad specifica confugiunt. Rectius longè qui generaliori *periphras* insistant, quā in morbis, vel toto genere dissidentibus eadem quoque præscribitur remediorum formula: non magis idcirco tibi temperabis à venæ sectione in puerulis Rabie correptis, quam in mulieribus primis etiam gestationis temporibus, neque enim missio sanguinis venenum intrò retrahit; eodem jure *periphras* ne prætermiseris melanagogis frequenter iterandam *periphras*, feruente caniculā, algente cœlo eam ritè perficies; *periphras* vicissim vsurpabis, quorum potentiam vel repetita centies molliora cathartica, quamuis *periphras* quoque purgent, æquabunt nunquam, sæpius fallent. *periphras* habes in cibis & medicamentis, lacte humorem ferocientem demulcebis, vino tanquam *periphras* pectus munies, aquā symptomata læua præcauebis; è commorsa parte sanguinem scarificatu elicies, ex alto cucurbitulā cum multa flamma euocabis, scapello carnem abscondes, longo tempore vulnus alere sine obligatrice medicina, summa medicina est, *periphras* candente ferro inducere securissimum: ad hæc accedat foris ex vrina calidā, sale, admittis venenatis atque iis quæ vnā virus foras euocant ipsiusque extingunt flammam, vt hisce prælu-

NE temerariis crede Medicastrorum consiliis in atroci adeo morbo, si sapias nec in mitioribus, ne illorum *periphras* tibi cedat in pœnam: ibis naufragus in altum nisi te ductoris boni sapientia regat infirmum, neque enim Achillis arma Therfici. Hic totis viribus reprimendæ humoris cacœthia: incumbet, labi partium summouendæ studebit impensius, vtrumque caput absoluet immersione in Mare idque toties donec phantasiæ obuersantes absurde imagines expungantur, numeri paris & imparis superstitiosā obseruatione abjectā. Tandem refer quæ Rabidum seuitis torquent symptomata, hæc radicibus auellit piscina Maritima; aquæ caterorumque liquidorum vsu à quo abhorrebat consuetudine familiarem reddit, sitim quæ premebatur restinguet, ferinis moribus immanisuetos cicurabit, vertiginis fumos dissipabit, timorem inanem auerruncabit, vis somnum placidum; vagantes vndique sine lege spiritus reuocatos; fluctuantis animi compressos ætus? ætus Maris dabit tibi, humorem crassum incidet, malignum ligabit, superfluum procul amandabit, primis temporibus *periphras* verè *periphras*, hac miserum tabulā subduces naufragio melius, ac certius quam cepis suis circulator Arabs, quam magnæ famæ theriacā Medicus vel habreus.

Ergo Rabidis Mare.

DOMINI DOCTORES DISPVATVRI.

M. Nicolaus Morin.

M. Franciscus Boussonnier.

M. Guido Patin.

M. Carolus Patin.

M. Franciscus de la Chambre, Med. Regis ordin. & Schol. Profef.

M. Iacobus Thenart.

M. Philippus Chartier, Med. Reg.

M. Alanus Lami.

M. Urbanus Bodineau, Med. Reg.

Proponebat Lutetiæ IOANNES BAPTISTA FERRAND, Parisinus, A. S. R. H. M. DC. LXI.

